

Predkladacia správa

Akčný plán boja proti environmentálnej kriminalite na roky 2021 – 2025 (ďalej len „akčný plán“) sa predkladá ako materiál, ktorého prijatie na národnej úrovni vyplýva z úlohy č. 3 v mesiaci október 2020 Plánu práce vlády Slovenskej republiky na II. polrok 2020, schváleného uznesením vlády Slovenskej republiky č. 498/2020, ktorej termín bol predsedom vlády Slovenskej republiky, listom z 19. januára 2021, vedeným pod číslom 6937/2020/KPV, zmenený na 30. júna 2021. Materiál bol vypracovaný odborom odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality úradu kriminálnej polície Prezídia Policajného zboru (ďalej len „odbor“) v spolupráci s národnou expertnou skupinou na elimináciu environmentálnej kriminality medzirezortného Expertného koordinačného orgánu pre boj so zločinnosťou, v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/99/ES z 19. novembra 2008 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva, so závermi Rady Európskej únie z 8. decembra 2016 o boji proti trestným činom proti životnému prostrediu (ST-15412/16) a so závermi hodnotiacej správy z ôsmeho kola vzájomných hodnotení pod názvom „Praktické vykonávanie a uplatňovanie európskych politík v oblasti predchádzania trestnej činnosti proti životnému prostrediu a boja proti nej“.

Pre ilustráciu len rozsah trestnej činnosti pri neoprávnenom nakladaní s odpadmi dosiahol v roku 2018 sumu 936 tisíc EUR. V prípade, že by táto trestná činnosť bola eliminovaná, finančné prostriedky v tejto výške by tvorili tržby podnikateľských subjektov, ktoré by z nich odvádzali dane, poplatky do Environmentálneho fondu, hradili mzdy zamestnancov atď.

Cieľom predmetného akčného plánu je zefektívniť boj proti environmentálnej kriminalite posilnením medzirezortnej spolupráce na ústrednej a regionálnej úrovni, medzinárodnej spolupráce, identifikovaním problematických oblastí a nedostatkov pri presadzovaní práva a hľadaním ich riešení ako aj zvyšovaním verejného povedomia o negatívnych dopadoch environmentálnej kriminality na životné prostredie, zdravie obyvateľov a národné hospodárstvo.

Návrh Akčného plánu boja proti environmentálnej kriminalite na roky 2021 - 2025 je v plnom súlade s viacerými bodmi aktuálneho Programového vyhlásenie vlády Slovenskej republiky. Konkrétne ide o

- zabezpečenie efektívnej a účinnej spolupráce všetkých orgánov presadzujúcich právo v oblasti životného prostredia;
- podpora medzinárodnej spolupráce v oblasti boja s environmentálnou trestnou činnosťou;
- zefektívnenie činnosti orgánov v oblasti ochrany klímy o ostatných zložiek životného prostredia, prehodnotenie súčasného systému ochrany životného prostredia a vytvorenia podmienok na zvyšovanie vymožitelnosti práva v oblasti ochrany životného prostredia;
- dôsledné uplatňovanie existujúcej legislatívy v boji s environmentálnou kriminalitou;
- podporovanie a rozširovanie opatrení na predchádzanie a účinné postihovanie environmentálnej trestnej činnosti;
- zameranie sa na posilnenie kapacít, kvality a výkonnosti orgánov činných v trestnom konaní v tejto oblasti na všetkých stupňoch riadenia, pričom prioritou bude najmä boj s organizovanými formami environmentálnej trestnej činnosti, finančné vyšetrovanie

- a podpora preventívnych aktivít, s cieľom predchádzať škodám na životnom prostredí a na ekonomike;
- presadzovanie špecializáciu orgánov činných v trestnom konaní tak, aby ich činnosť v boji proti environmentálnej trestnej činnosti bola na vysokej odbornej úrovni a vytvorila podmienky na elimináciu tohto druhu bezpečnostnej hrozby.

Akčný plán neukladá štátnym orgánom žiadne nové úlohy nad rámec právnej úpravy a medzinárodných záväzkov. Výdavky na realizáciu úloh z akčného plánu budú teda zabezpečené v rámci pridelených limitov výdavkov jednotlivých subjektov v príslušnom rozpočtovom roku. Ich presnú výšku nie je možné kvantifikovať, nakoľko závisia od mnohých premenných, ktoré v súčasnosti nie sú známe. Výdavky však budú zabezpečené v rámci pridelených limitov.

Prípadné náklady spojené so zabezpečením materiálno – technického vybavenia budú hrazené z fondov Európskej únie, napr. Fondu pre vnútornú bezpečnosť, kde v rámci prípravy programu pre implementáciu Fondu pre vnútornú bezpečnosť pre programové obdobie 2021 – 2027 boli navrhnuté dva projekty týkajúce sa environmentálnej kriminality. Tieto projekty predstavujú len návrhy a nie je známe, či a v akej výške budú prostriedky alokované. Prostriedky na spolufinancovanie a predfinancovanie projektov a technickej asistencie fondov pre oblasť vnútorných záležitostí na nové programové obdobie budú po schválení alokácie pre jednotlivé členské štáty Európskej únie predmetom rokovania k návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2021 - 2023 kapitoly Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Ministerstva financií Slovenskej republiky.

Konečným schvaľovacím procesom materiálu je jeho predloženie na rokovanie Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky a následne na rokovanie vlády Slovenskej republiky v termíne do 30. júna 2021.

Predložený materiál má pozitívne vplyvy na podnikateľské prostredie a pozitívne vplyvy na životné prostredie. Materiál má negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, ktorý je však rozpočtovo zabezpečený. Materiál nemá žiadne sociálne vplyvy, vplyvy na informatizáciu spoločnosti, vplyvy na služby verejnej správy pre občana a ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh akčného plánu bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania a rokovania Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky. Aj napriek vykonaným rozporovým konaniam a na ne nadväzujúcich rokovaniach sa nepodarilo odstrániť rozpory pri deviatich zásadných pripomienkach Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky. Materiál sa predkladá s rozpormi.